

Handläggare
Jimmy Karlsson
Planerare
Kommunledningsförvaltningen

Mottagare
Kommunfullmäktige

jimmy.karlsson@tranås.se

Svar på motion om vindkraftsutbyggnad i Tranås kommun

Förvaltningens förslag till beslut

att avslå motionen med motiveringen att förslaget riskerar att begränsa möjligheterna för framtida vindkraftsetableringar i kommunen.

Sammanfattning

Vänsterpartiet yrkar i en motion att kommunen identifierar och presenterar lämpliga platser för vindkraftsetablering inom Tranås kommun. Kommunövergripande riktlinjer finns redan i gällande översiktsplan, dels genom redovisning av områden som kommunen bedömt olämpliga för vindkraft och där det därför ska råda restriktivitet mot nya vindkraftsetableringar, dels genom generella lokaliseringsprinciper och samrådsförfarande med grannkommuner. Utanför särskilt utpekade olämpliga områden gäller prövning utifrån faktiska förhållanden på platsen.

Kommunledningsförvaltningens bedömning är att ett omvänt arbetssätt med ett aktivt utpekande av lämpliga områden för vindkraft skulle innebära ett kommunalt ställningstagande med låsningar till vissa områden som, med hänsyn till framförallt teknisk utveckling, riskerar att begränsa möjligheterna för framtida vindkraftsetableringar i kommunen. Därför är förslaget att motionen avslås.

Beskrivning av ärendet

Fram till 2009 prövades all vindkraft mot både miljöbalken och plan- och bygglagen (PBL). De båda prövningarna hanterade till stor del samma frågor, dvs. frågorna prövades dubbelt. Från 2009 togs kravet på bygglov och detaljplan bort för större vindkraftsanläggningar och sedan dess prövas sådana anläggningar enbart av miljöprövningsdelegation vid länsstyrelsen eller av mark- och miljödomstol, enligt miljöbalken.

Samtidigt som dubbelprövningen togs bort 2009 infördes en bestämmelse om kommunal tillstyrkan i 16 kap. 4 § miljöbalken – det s.k. kommunala vetot. Bestämmelsen anger att tillstånd till en anläggning för vindkraft bara får ges om

den kommun där anläggningen är tänkt att uppföras har tillstyrkt det. Det enda undantaget är om regeringen har tillåtit verksamheten enligt 17 kap. miljöbalken.

Frågan om att använda det kommunala vetot blev nyligen aktuell i Tranås kommun då kommunfullmäktige 2025-12-08 § 216 beslutade att avstyrka en etablering av gruppstation för vindkraft på fastigheterna Tranås Kungshult 6:1 och Tranås Kungshult 1:5 enligt 16 kap. 4 § miljöbalken.

Mot bakgrund av det aktuella ärendet efterfrågar Vänsterpartiet ett aktivt arbete för att möjliggöra etablering av vindkraft på platser där miljömässiga, sociala och tekniska förutsättningar är godtagbara och yrkar därför i en motion att kommunen identifierar och presenterar lämpliga platser för vindkraftsetablering inom Tranås kommun.

Kommunledningsförvaltningens bedömning

Övergripande riktlinjer för etablering av vindkraft i kommunen finns upptaget i gällande översiktsplan. Riktlinjerna är utformade på så vis att de redovisar i vilka områden och situationer som kommunen bör vara restriktiv mot etablering med hänsyn till andra intressen. Därutöver redovisas även generella lokaliseringsprinciper samt när ett utökat samrådsförfarande med grannkommuner blir aktuellt. Utöver de områden som bedömts som olämpliga gäller att etableringen får prövas utifrån faktiska förutsättningar i det enskilda fallet.

Att i texten vindkraftsplan identifiera områden som särskilt lämpliga för vindkraft innebär ett ställningstagande som kan verka begränsande då tekniken hela tiden utvecklas och där text lokala vindförhållanden inte längre är en avgörande faktor då verken blir allt högre. Bedömningen är därför att nuvarande ställningstagande i gällande översiktsplan ger bättre förutsättningar för vindkraftsutbyggnad än att kommunen, baserat på för dagen aktuell teknik och övriga förhållanden, skulle peka ut särskilda områden och därmed begränsa valmöjligheten för framtida intressenter.

Omvärldsanalys

Under framtagande av gällande översiktsplan har jämförelse gjorts av hur andra kommuner arbetat med riktlinjer för etablering av vindkraft.

Lagstöd

16 kap. 4 § miljöbalken om kommunal tillstyrkan av vindkraftsanläggningar
Plan- och bygglag (2010:900) 3 kap Översiktsplan

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande kommunledningsförvaltningen 2025-12-09

Kommunfullmäktige 2025-11-10 (2025-11-10 KF § 202)

Motion från Vänsterpartiet 2025-11-09

Beslutet skickas till

Diariet

Motionär

Kommunledningsförvaltningen

Pär Thudeen
Kommundirektör

Tom Å Johannesen
Tillväxtchef